

Θεολογικά Χρονικά

Συνέδρια – Ήμερίδες – Συμπόσια

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

*«Θρησκευτικές Κοινότητες και
Εκκλησία σὲ Περίοδο Πανδημίας»*

Τὸ Κέντρο CEMES, στὸ πλαίσιο τοῦ μεταπτυχιακοῦ του προγράμματος «Ὁρθόδοξη Οἰκουμενική Θεολογία» τοῦ Διεθνoῦς Παν. Θεσσαλονίκης, μὲ ἀφορμὴ τὴν πανδημία τοῦ COVID-19, διοργάνωσε ἀπὸ τὶς 5 ἕως τὶς 10 Ἀπριλίου 2020 διεθνὲς ἀνοιχτὸ διαδίκτυακὸ σεμινάριο μὲ θέμα: «Θρησκευτικές Κοινότητες καὶ Ἐκκλησία σὲ Περίοδο Πανδημίας». Σκοπὸς τοῦ ἀνοιχτοῦ σεμιναρίου ἦταν ἡ ἐνθάρρυνση τῆς δημόσιας συζήτησης γιὰ τὸν τρόπο διαχειρίσεως τῆς ἐν λόγω πανδημίας καὶ ἀπὸ πλευρᾶς τῶν θρησκευτικῶν κοινοτήτων τόσο στὴν Ἑλλάδα ὅσο καὶ στὸ ἐξωτερικό. Μὲ προσκεκλημένους καθηγητὲς καὶ διδάσκοντες πανεπιστημίων τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἐξετάσθηκε ἡ διαχρονικὴ πρόκληση τῶν πανδημιῶν μέσα ἀπὸ ἱστορικὴ, θεολογικὴ, λειτουργικὴ, οἰκουμενικὴ καὶ ἱεραποστολικὴ προσέγγιση.

ΙΟΥΝΙΟΣ

*«Μελετώντας τὰ κείμενα τῆς Ἁγίας
καὶ Μεγάλης Συνόδου: Προβληματισμοὶ
γιὰ τὴν κοινωνικὴ κρίση
καὶ τὴν πανδημία τοῦ Covid-19»*

Πραγματοποιήθηκε Διαδίκτυακὴ Ἡμερίδα (Webinar) τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης (Ο.Α.Κ.) μὲ θέμα: «Μελετώντας τὰ κείμενα τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου: Προβληματισμοὶ γιὰ τὴν κοινωνικὴ κρίση καὶ τὴν πανδημία τοῦ Covid-19» τὴν Τετάρτη 10 Ἰουνίου 2020, μὲ ἀφορμὴ τὴ συμπλήρωση τεσσάρων ἐτῶν ἀπὸ τὴ διεξαγωγὴ τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου καὶ μὲ ἔμφαση στὴ συμβολὴ τῆς διδασκαλίας τῆς γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῆς πανδημίας τοῦ Κορωνοϊοῦ.

Ὁμιλητὲς ἦσαν: ὁ Δρ. Γρηγόριος Λαρεντζάκης, Καθηγητὴς τοῦ Τμήματος Θεολογίας τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Graz, μὲ θέμα: «Ἡ ἀντιμετώπιση τῶν σύγχρονων ποιμαντικῶν προβλημάτων, μετὰ τὴν ἐμπειρία τῆς πανδημίας τοῦ Κορωνοϊοῦ (Covid-19), μὲ βάση τὰ κείμενα τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης» ὁ π. Ἰωάννης Χρυσσαυγῆς, Ἀρχιδιάκονος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου καὶ Θεολόγος, μὲ θέμα: «Ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδος, Νέος Κορωνοϊὸς καὶ Κοινωνικὴ Διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας: Ἕνα νέο κείμενο ἀπὸ Θεολόγους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου» ὁ Δρ. Στυλιανὸς Τσομπανίδης, Καθηγ. τοῦ Τμήματος Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ., μὲ θέμα: «Ἡ Ἐκκλησία δὲν ζεῖ γιὰ τὸν ἑαυτὸ τῆς: Τὰ μηνύματα τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου ὡς ὁδοδείκτες σὲ περιόδους κρίσεως» καὶ ὁ

Γεώργιος Στριλιγκάς, Συντονιστής Ε.Ε. Θεολόγων στο ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης, με θέμα: «Αναφορές για την Παιδεία και τους νέους στα κείμενα της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου».

«Η Έπανάσταση του 1821
στην Ιστορία και την Λογοτεχνία»

Διαδικτυακά πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή 12 και το Σάββατο 13 Ιουνίου το Έπιστημονικό Συνέδριο: «Η Έπανάσταση του 1821 στην Ιστορία και τη Λογοτεχνία», το οποίο αρχικά είχε προγραμματισθεί να λάβει χώρα στο Πολεμικό Μουσείο κατά τον μήνα Μάρτιο, αλλά άκυρώθηκε λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού.

Σε αυτό παρουσιάσθηκαν (με τηλεδιάσκεψη ή με ανάρτηση) συνολικά 39 έπιστημονικές ανακοινώσεις σχετικά με την Έπανάσταση του 1821. Το συνέδριο άσχολήθηκε με άγνωστα γεγονότα της Έπανάστασης –λιγώτερο ή περισσότερο σημαντικά– τη σημασία της για τον Έλληνισμό, την πρόσληψή της από τη νεώτερη ιστοριογραφία και λογοτεχνία, καθώς και με τις όπτικές και προσεγγίσεις της που εμφανίζονται κατά καιρούς στα σχολικά έγχειρίδια.

Οι επίμερους θεματικές του συνεδρίου ήταν οι ακόλουθες: ή ιστορική έρευνα για την Έπανάσταση σήμερα: οι ξένες δυνάμεις και ή Έπανάσταση ή Όθωμανική Αυτοκρατορία και ή Έπανάσταση ή Καποδίστριας και ή συγκρότηση κράτους: ή Έπανάσταση στη Λογοτεχνία ή Έπανάσταση στο Θέατρο: ή Έπανάσταση στις Εικαστικές Τέχνες: ή Έπανάσταση στα σχολικά έγχειρίδια (Ιστορίας, Γλώσσας, Λογοτεχνίας, Θρησκευτικών) ή διδασκαλία της Έπ-

ανάστασης στην τάξη και οι μορφές της Έπανάστασης στα σχολικά βιβλία.

«Τεχνητή Νοημοσύνη και Όρθοδοξη
Θεολογία: Πρώτες Διερευνήσεις»

Τη Δευτέρα 15 Ιουνίου διεξήχθη Διαδικτυακή Ημερίδα με θέμα: «Τεχνητή Νοημοσύνη και Όρθοδοξη Θεολογία: Πρώτες Διερευνήσεις», με τη συμμετοχή του Σταύρου Γιαγκάζογλου, Έπ. Καθηγ. Τμήματος Θεολογίας Ε.Κ.Π.Α., του Γιώργου Γιαννακόπουλου, Έρευντη Ε.ΚΕ.Φ.Ε. «Δημόκριτος» και SciFY, και του Άλεξάνδρου Μπατάλια, φοιτ. Θεολογίας Ε.Κ.Π.Α. Την ήμερίδα διοργάνωσε ή ομάδα «Κοσμολογία και Θεολογία. Έπιστήμη και Θρησκεία».

Βάσει του σκεπτικού του Συνεδρίου, ή Τεχνητή Νοημοσύνη έχει εφαρμογές σε όλο και περισσότερες περιοχές της ζωής μας και θέτει στο προσκήνιο το έρώτημα της ανθρώπινης νοημοσύνης και της τεχνητής προσομοίωσής της. Και αφού ή νοημοσύνη είναι μία από τις βασικές ιδιότητες του ανθρώπου, δέν μπορεί να αποφύγει τη συνάντησή της με το έρώτημα του ανθρώπου εν γένει. Από την άλλη πλευρά, ή Χριστιανική Θεολογία με βάση τη διδασκαλία της κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσιν δημιουργίας του ανθρώπου, καθώς και το γεγονός της Ένανθρωπήσεως έχει διαμορφώσει και συνεχίζει να διαμορφώνει τη δική της προσέγγιση περι ή ανθρώπου. Οι δύο αυτές προσεγγίσεις συνυπάρχουν στην κοινωνία μας και τη ζωή μας με το σχετικό τους βάρος να ποικίλει.

Στη διαδικτυακή ήμερίδα διερευνήθηκαν τα έρωτήματα που προκύπτουν από τις παραπάνω θεωρήσεις σε σχέση με την Τεχνητή Νοημοσύνη. Ό

Γιώργος Γιαννακόπουλος ανέλαβε τὴ γνωριμία μὲ τὴν Τεχνητὴ Νοημοσύνη, ὁ Σταῦρος Γιαγκάζογλου προσπάθησε νὰ σκιαγραφήσει τὸ εὐρὸν πεδίο τῆς χριστιανικῆς ἀνθρωπολογίας καὶ τέλος ὁ Ἀλέξανδρος Μπατάλιας, ἀποπειράθηκε μίᾳ πρώτῃ ἀνίχνευση τῆς ἀλληλεπιδράσεώς των.

«*Ἱερατικὸν ἦθος*»

Στὸ πλαίσιο τῶν ΚΣΤ' Παυλείων, τὴν Παρασκευὴ 12 Ἰουνίου 2020 τὸ πρῶτον στὴν Ἱερὰ Μονὴ τῆς Παναγίας Σουμελᾶ στὸ ὄρος Βέρμιο πραγματοποιήθηκε ἡ ἡμερίδα Ἱερέων μὲ θέμα: «*Ἱερατικὸν ἦθος*».

Πρῶτος εἰσηγητὴς ἦταν ὁ ἀρχιμανδριτὴς Νικόδημος Σκρέττας, Ἐπίκ. Καθηγητὴς τοῦ Τμήμ. Ποιμαντικῆς καὶ Κοινωνικῆς Θεολογίας τοῦ Α.Π.Θ., ὁ ὁποῖος ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «*Τὸ λειτουργικὸ ἦθος τοῦ κληρικοῦ*».

Δεύτερος εἰσηγητὴς ἦταν ὁ πρωτοπρ. Βασίλειος Καλλιακμάνης, Καθηγ. τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ., ὁ ὁποῖος ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «*Τὸ ποιμαντικὸ ἦθος τοῦ κληρικοῦ*».

«*Εὐαγγέλιον καὶ ἦθος*»

Τὸ Σάββατο 20 καὶ τὴν Κυριακὴ 21 Ἰουνίου, στὸ πλαίσιο τῶν ΚΣΤ' Παυλείων, διεξήχθησαν οἱ ἐργασίες τοῦ 26ου Ἐπιστημονικοῦ Συμποσίου μὲ θέμα: «*Εὐαγγέλιον καὶ ἦθος*» ποὺ πραγματοποιήθηκε στὸν παλαιὸ Ἱ. Μητροπολιτικὸ Ναὸ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων Παύλου καὶ Πέτρου Βεροίας.

Κατὰ τὴν 1ῃ συνεδρία προήδρευσε ὁ Καθηγ. Θεόδωρος Γιάγκου, Κοσμητῶρ

τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ., καὶ εἰσηγήσεις ἔκαναν: α) ὁ Χαράλαμπος Ἄτματζίδης, Καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ., ὁ ὁποῖος ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «*Ὁ ἀποστολὸς Παῦλος, ἡ διδασκαλία του γιὰ τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ σχέση της μὲ τὴν ἠθικὴ*», β) ἡ Αἰκατερίνη Τσαλαμπούνη, Ἄν. Καθηγήτρια τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ., ἡ ὁποία ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «*Οἰκολογικὴ δικαιοσύνη καὶ χριστιανικὴ ἠθικὴ – μίᾳ βιβλικὴ προσέγγιση*», καὶ γ) ὁ Χρῆστος Καραγιάννης, Ἄν. Καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ε.Κ.Π.Α., ὁ ὁποῖος ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «*Ὁ Δεκάλογος καὶ ἡ ἠθικὴ κατὰ τὴν Παλαιὰ Διαθήκη*».

Κατὰ τὴ 2ῃ συνεδρία προήδρευσε ὁ Καθηγ. Συμεὼν Πασχαλίδης, πρόεδρος τοῦ Τμήμ. Ποιμαντικῆς καὶ Κοινωνικῆς Θεολογίας τοῦ Α.Π.Θ., καὶ εἰσηγήσεις ἔκαναν: α) ὁ Απόστολος Κραλίδης, Καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ., ὁ ὁποῖος ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «*Ἡ ἠθικὴ στὶς μονοθεϊστικὰς θρησκείας*» καὶ β) ἡ Φλώρα Καραγιάννη, Δρ. Βυζαντινῆς Ἀρχαιολογίας, Θεολόγος καὶ Διευθύντρια τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κέντρου Βυζαντινῶν καὶ Μεταβυζαντινῶν Μνημείων, ἡ ὁποία ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «*Ἡ χριστιανικὴ τέχνη ὡς ἐκφραστὴς τῆς ἠθικῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ*».

Κατὰ τὴν 3ῃ Συνεδρία προήδρευσε ὁ Καθηγ. κ. Παναγιώτης Σκαλτσῆς, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος Θεολογίας Α.Π.Θ., καὶ εἰσηγήσεις ἔκαναν: α) ὁ κ. Γεώργιος Μαρτζέλος, Ὁμότ. Καθηγητὴς τοῦ Α.Π.Θ. καὶ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος Θεολογικῶν Σπουδῶν τοῦ Πανεπιστημίου Νεάπολις Πάφου, ὁ ὁποῖος ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «*Δόγμα καὶ ἦθος στὴν πατερικὴ παράδοση*», β) ὁ Νικόλαος Κόϊος, Ἄν. Καθηγητὴς τῆς Ἀνωτάτης Ἐκκλησιαστικῆς Ἀκαδημίας Θεσσαλονίκης, ὁ ὁποῖος

ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «Θεμελιώδεις ἀρχές για μία Χριστιανική βιοηθική», καὶ γ) ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κίτρους, Κατερίνης καὶ Πλαταμῶνος κ. Γεώργιος, Καθηγ. τῆς Ἀνωτάτης Ἐκκλησιαστικῆς Ἀκαδημίας Θεσσαλονίκης, ὁ ὁποῖος ἀνέπτυξε τὸ

θέμα: «Διὰ Χριστὸν Σαλοῖ: Ἡ “ἀνήθικη” ἐφαρμογὴ τοῦ Χριστιανικοῦ ἥθους. Ἡ περίπτωση τοῦ Ὁσίου Νικοδήμου τοῦ Βεροιέως».

Γεώργιος Μανώλης